БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

№ 2 (7449)
3 ЯНВАРЬ
СЕШАНБА
1950 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТ (большевик)ЛАР ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БУГУНГИ СОНДА:

ТАСС мухбирининг Хитой Халқ республикаси Марказий халқ ҳукумати раиси Мао Цзе-дун жаноблари блан қилган суҳбати (1-нчи бет).
Ўзбекистон ССР 25 йиллигини меҳнат соҳасида янги муваффақиятлар блан кутиб оламиз (1-нчи бет).
Сон-саноқсиз табриклар (2-нчи бет).
Д. Ознобишин. — Абадий шон-шарафларга қопланган шаҳар (2-нчи бет).
СССР Ташқи Ишлар Министрлигида (2-бет).
Я. Атакаев. — Қуйичирчиқ колхозчиларининг муваффақияти (3-нчи бет).
С. Бадалбоев. — 25 йил ичида Ўзбекистон совхозларида қоракўлчиликнинг ривожланиши (3-нчи бет).
Раҳмат Файзий. — Оила қувончи (3-нчи бет).
Халқ демократияси мамлакатларида (4-бет).
Хавфсизлик Кенгашида (4-нчи бет).

1950 йил мўл ҳосили учун!

Урушдан кейинги сталинча бешйилликнинг тўртинчи ҳал қилувчи йили тугалланди. 1949 йил мамлакатимизнинг халқ хўжалигини ривожлантиришда катта ғалаба йили бўлди. Совет халқи ўзининг улуғ йўлбошчиси, доҳиси ва устози И. В. Сталиннинг 70 ёшга тўлган тарихий кунини зўр ватанпарварлик ҳаракати блан, халқ хўжалигимизнинг барча соҳаларида янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритиш блан нишонлади.

Республикамизнинг пахтакорлари 1949 йилда пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун фидокорона меҳнат қилдилар. Илғор районлар, пахтакор совхозлар, мингларча колхозлар, жуда кўп бригада ва звенолар улуғ доҳимиз ўртоқ Сталиннинг 70 ёшга тўлиш куни ва Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллик юбилейи шарафига бошланган социалистик мусобақани кучайтириб, пахта тайёрлаш давлат планини муваффақиятли бажардилар. Ўтган йилда Ўзбекистон пахтакорлари давлатга энг юқори ҳосилли ҳисобланган 1941 йилдагидан ҳам анча кўп пахта топширдилар. Ватанпарвар халқимиз республикамизнинг яқинлашиб келаётган тарихий юбилейи кунини муносиб совғалар блан кутиб олиш учун зўр тайёрлик кўрмоқда. Колхоз ва совхозларимизнинг далаларида пахтани сўнгги кўрагигача йиғиштириб олиш ва 1950 йил мўл ҳосили учун социалистик мусобақа тобора кучаймоқда.

Вазифа — 1950 йилда пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашни яна ҳам кучайтириш, колхозлар, районлар ва областьлар ўртасида пахтачиликни тобора ривожлантириш юзасидан умумхалқ ҳаракатини қизитиб юборишдан иборатдир. Большевиклар партияси, улуғ доҳимиз ўртоқ Сталин ўзбек халқидан, республика партия, совет ташкилотларидан 1950 йилда ўтган йилдагидан яхшироқ ишлашни, пахта ҳосилини яна ҳам оширишни талаб қилмоқда. Шунинг учун биз пахтачиликда йўл қўйилган хатоларни тузатиб, мўл ҳосил етиштириш учун куч ва имкониятларни сафарбар этиб, кузги-қишки тадбирларни муваффақиятли ўтказишимиз керак.

Пахтачилик иши йил бўйи тинмай меҳнат қилишни талаб этади. Бунда ҳар қайси фаслнинг ўзига хос вазифалари бор. Кузги-қишки тадбирлар қанчалик яхши бажарилса — ер ўз вақтида шудгор қилинса, далага кўпроқ ўғит чиқарилса, ариқ-зовурлар тозалаб қўйилса кўклам экиш ишлари шунчалик муваффақиятли ўтказилади, чигитни яхши ишланган ерларга бервақт экиб олиш имконияти туғилади. Бу жиҳатдан олганда ҳозирги кунларнинг ҳарбир соати ғаниматдир. Об-ҳавонинг яхши келиши бу ишларни муваффақиятли ўтказиш учун жуда катта қулайлик туғдирмоқда.

Лекин шунга қарамасдан республикамизда кўклам экишига тайёрлик юзасидан амалга оширилиши зарур бўлган тадбирлар ниҳоятда қониқарсиз бажарилаётир. 25 декабрьгача республикамизда ғўзапоя юлиш 39,8 процент пахта ва беда экиладиган ерларни ҳайдаш 29,2 процент бажарилган, холос. Далага ўғит чиқариш, шўр ерларни ювиш, ариқ-зовурларни тозалаш ишлари билан ҳам ёмон аҳволда. Кузги-қишки ишларни бажаришда айниқса Тошкент, Сурхондарё, Самарқанд, Андижон ва Наманган областьлари орқада қолмоқдалар. Тошкент областида ғўзапоя юлиш 23,2 процент, ер ҳайдаш 16,2 процент, қўриқ ерларни очиш 16.1 процент бажарилган. Шунингдек Сурхондарё областида ер ҳайдаш 13 процент, Андижон областида 18,6 процент, Наманган областида 20,5 процент бажарилди.

Бунинг асосий сабаби шундаки кўпгина маҳаллий партия, совет ташкилотларининг раҳбарлари, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва унинг жойлардаги органлари пахтанинг сўнгги ҳосилини йиғиб-териб олишни келгуси йил мўл ҳосилга замин тайёрлаш ишлари блан боғлаб олиб бормаётирлар. Ғўзапоя юлиш ва ер ҳайдаш ишларида кўпчилик МТСлар тракторлардан яхши фойдаланмаётирлар. Ҳолбуки, республикамизда тракторларни ремонт қилиш плани асосан бажарилган бўлиб, деярлик ҳамма тракторларни ишга солиш мумкин. Лекин мавжуд тракторлар тўла ишга солинмаганлиги устига, ишлаётган тракторлардан ҳам жуда унумсиз фойдаланилмоқда. Масалан, кузги шудгорлаш планини ҳали 20 процент ҳам бажармаган Хўжаобод 2-нчи МТСида мавжуд тракторларнинг 60—70 проценти ҳархил баҳоналар блан тўхтаб ётмоқда. Ер ҳайдаётган ҳарбир тракторнинг кунлик ўртача иш унуми ярим гектарга ҳам етмайди.

Республикамизнинг колхоз ва совхозларида бу йил пахтадан юқори ҳосил етиштириш юзасидан тайёргарлик ишларини кенг қизитиб юбориш учун ҳамма имкониятлар бор. Маҳаллий партия, совет ташкилотлари далада қолган пахта ҳосилининг бир граммини ҳам нобуд қилмай батамом йиғиштириб олиш ва давлат пахта тайёрлаш планини тўла бажариш блан бирга ғўзапоя юлиш, ер ҳайдаш, далага ўғит чиқариш, ариқ-зовурларни тозалаш каби кўкламга тайёрлик ишларини ҳартарафлама кучайтириб юборишлари зарур. 1950 йил мўл ҳосили учун кураш — республикамизнинг шонли 25 йиллик юбилейи шарафига бошланган социалистик мусобақа асосида барча колхозчилар, совхоз ишчилари ва тракторчиларнинг умумий ҳаракатига айланмоғи керак. Бунда партия ташкилотлари омманинг ташаббусига бошчилик қилишлари, коммунист ва комсомолларнинг авангардлик ролини яна ҳам юқори кўтаришлари лозим.

Ўзбекистон Коммунист (большевик)лар Партиясининг X с'езди йил сайин республикамизда пахта майдонини кенгайтириш ва ҳар гектар ердан олинадиган ўртача пахта ҳосилини 25 центнерга етказиш вазифасини қўйди. Бу вазифани тўла бажаришда 1950 йил — ҳосилни ошириш ва мамлакатга кўпроқ пахта етказиб беришда кескин бурилиш йили бўлмоғи керак. Пахтачилик соҳасидаги барча ишлар яна шу буюк вазифани тўла бажаришга қаратилмоғи зарур. Бунинг учун даставвал колхоз ва совхозларимизда ўтлоқли алмашлаб экишни жорий қилиш, пахтачиликда илғор агротехникани тўла амалга ошириш, ерни академик Вильямс усулида ишлашни кенг қўллаш талаб этилади. Пахтачиликни юксалтиришнинг бу муҳим шартлари даставвал кузги-қишки тадбирларнинг муваффақиятли ўтказилишига боғлиқдир. Партия ташкилотларининг бутун диққати МТС ва совхозлардаги барча ғўзапоя юлиш машиналари ва ҳайдов тракторларини, шунингдек колхозлардаги барча от-улов кучларини, ғўзапоя юлиш, ер ҳайдаш, далага маҳаллий ўғит чиқариш, колхоз ва совхозлардаги асосий кучларни ариқ-зовурларни тозалаш ер текислаш каби муҳим ишларга сафарбар этишга қаратилмоғи керак.

Бу блан бирга колхозларда 1949 йилни якунлаш, йиллик ҳисобот тузиш, даромад тақсимотини намунали ўтказиш ва 1950 йилда қилинадиган ишлар юзасидан планлар тузиш ҳозирги куннинг муҳим вазифаларидандир.

Республикамизнинг меҳнаткашлари Ўзбекистон ССРнинг шонли 25 йиллик юбилейини совет ҳокимияти йилларида эришилган буюк ғалабалар блан нишонлаш арафасида турибтилар. Пахтакорларимиз шонли тўйни 1950 йил мўл ҳосили учун мустаҳкам замин тайёрлаш блан кутиб олишлари лозим.

В. И. Ленин Асарларининг тўртинчи ва бешинчи томлари ўзбек тилида нашр этилди

Ўзбекистон ССР Давлат нашриёти В. И. Ленин Асарларининг тўртинчи ва бешинчи томларини ўзбек тилига таржима қилиб нашр этди.

Бу томларни ВКП(б) Марказий Комитети ҳузуридаги Маркс — Энгельс — Ленин институтининг Ўзбекистон филиали таржима қилган. (ЎзТАГ).

ТАСС мухбирининг Хитой Халқ республикаси Марказий халқ ҳукумати раиси Мао Цзе-дун жаноблари блан қилган суҳбати

Мухбирнинг саволи. Ҳозирги вақтда Хитойдаги аҳвол қандай?

Жавоб. Хитойда уруш ҳаракатлари муваффақиятли бормоқда. Хитой коммунистлар партияси ва Хитой Халқ республикаси Марказий халқ ҳукумати ҳозирги вақтда тинч хўжалик қурилиши ишларига киришмоқда.

Савол. Мао Цзе-дун жаноблари, сиз СССРда қанча вақт турмоқчисиз?

Жавоб. Мен бирнеча ҳафтага келдим. СССРда қанча вақт туришим Хитой Халқ республикасини қизиқтирадиган масалаларнинг ҳал этилишига боғлиқдир.

Савол. Сиз қандай масалаларни кўзда тутганлигингизни билиш мумкинми?

Жавоб. Даставвал Хитой блан СССР ўртасида дўстлик ва иттифоқ тўғрисидаги шартнома, Хитой Халқ республикаси учун Совет Иттифоқидан қарз олиш тўғрисидаги масала, мамлакатларимиз ўртасида савдо-сотиқ ва савдо битими масаласи ва бошқа шу каби масалалар ана шулар жумласидандир.

Бундан ташқари мен Совет давлатидаги хўжалик ва маданий қурилиш блан яқиндан танишмоқ мақсадида Совет Иттифоқининг бирқанча район ва шаҳарларига ҳам бориш ниятидаман.

Ўзбекистон ССР 25 йиллигини меҳнат соҳасида янги муваффақиятлар блан кутиб оламиз

Ғалаба рапортлари

Ўзбекистон ССР Матлубот кооперациясининг ходимлари Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллик юбилейи шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб, йиллик товар обороти планини муддатидан олдин — 27 декабрьда бажардилар.

1949 йилда Матлубот кооперацияси бўйича товар обороти 1948 йилга қараганда 27,7 процент ўсди. 1949 йилда қишлоқ аҳолисига ғалла сотиш 1948 йилга нисбатан 40 процент, чой 30 процент, ўсимлик ёғи 2,8 марта, қанд ва кондитер моллари 30 процент, кўн пойафзал 80 процент, бинокорлик материаллари 2 марта, радиоприёмниклар 2 марта, велосипедлар 2,3 марта ошди, газмол, маданий моллар, саноат ва озиқ-овқат моллари сотиш анча кўпайди.

Матлубот кооперациясининг ходимлари янги йилни 1949 йил оборот планини 50 миллион сўмга ошириб бажариш блан кутиб олдилар.

★

Ўзбекистон ССР савдо ташкилотлари янги йил арафасида товар обороти йиллик планини 100,1 процент бажардилар. Матлубот кооперацияси, Туркистон ҳарбий округига қарашли Военторг, «Таштекстильмаш» заводининг ишчилар та'миноти бўлими, Ювелирторг ва бошқа савдо ташкилотларининг ходимлари республикамиз юбилейи шарафига социалистик мусобақани ривожлантириб, планни ошириб бажаришга муваффақ бўлдилар.

Республиканинг Тошкент, Фарғона, Андижон, Наманган, Сурхондарё, Хоразм областьлари ва Қорақалпоғистон АССР нинг савдо ташкилотлари товар обороти йиллик планини муддатидан олдин бажардилар.

★

Чирчиқдаги пойафзал фабрикасининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари социалистик мусобақани ривожлантириш натижасида, 1949 йил планини ўтган йилнинг 7 ноябрида бажарган эдилар. Шу блан бирга, фабрика коллективи 1949 йилнинг иккинчи кварталидаёқ маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми юзасидан 1950 йилга белгиланган даражага эришди. Фабрика коллективи республика юбилейи шарафига сталинча бешйиллик планини янги йилнинг 15 февралигача бажаришга қарор қилди.

«Ворошиловнефть» трестининг нефтьчилари орасида республикамиз юбилейи шарафига бошланган социалистик мусобақа борган сари кучаймоқда. **Суратда:** смена топшириғини ҳар доим 150 — 200 процентга етказиб бажарувчи пармаловчи **Нури Холиев.**

И. Мозор фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Самарқанд пойафзал фабрикасининг ёш стахановчиси **М. Тўхтамишева** Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллиги шарафига стахановча вахтада туриб, ҳар доим икки нормадан бажармоқда. **Суратда:** ўртоқ **М. Тўхтамишева** иш устида.

А. Кузьменко фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

1950 йилда яна янги муваффақиятларга эришамиз

Ўтган йилнинг кўкламида звеномизнинг а'золари Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллиги шарафига ҳар гектар ердан 45 центнердан пахта ҳосили етиштиришга сўз берган эдилар. Бу мажбуриятни бажариш учун бошланган социалистик мусобақада звенонинг ҳамма а'золари қатнашиб, ўз сўзларининг устидан чиқиш учун куч-қувватларини аямай меҳнат қилдилар.

Биз чигит экишни ва ғўза қатор ораларини ишлашни агротехника жиҳатидан энг қулай муддатларда ўтказдик. Бу эса етиштирилган мўл ҳосилни йиғиб-териб олишга ўз вақтида киришиш имкониятини берди. Звеномиз белгиланган пахта топшириш планини Улуғ Октябрь революциясининг 32 йиллигидан анча илгари бажарди.

Яқинда бу йилги ишимизга якун ясадик. Биз ўзимизнинг социалистик мажбуриятимизни ошириб бажардик: 6 гектар ернинг ҳар гектаридан 62 центнердан ҳосил олинди.

Звено а'золари якка тартибда ўз зиммаларига олган мажбуриятларини ҳам муваффақиятли бажардилар. Анор Юсупова, М. Рўзиматова, Исмоил Собиров ўртоқлар мавсум охиригача 9 минг килограммдан пахта тердилар. Мен 11.500 килограмм пахта тердим.

Биз 1950 йилда пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун мустаҳкам замин тайёрлашга киришдик. Звенонинг ерлари шудгорланди, ариқ-зовурларни тозалаш ва тузатиш тамом бўлди. Ҳозир маҳаллий ўғитларни далага чиқариб тўкмоқдамиз.

Кечқурунлари звено а'золари агротехника тўгарагида ўтказиладиган машғулотга қатнашмоқдалар. Биз бу тўгаракда агротехника ҳақида лекциялар эшитмоқдамиз, юқори ҳосил усталарининг тажрибасини ўрганмоқдамиз, ўз тажрибамиз ҳақида докладлар қилмоқдамиз.

Звеномизнинг а'золари бу йил пахтачиликни юксалтиришда янги муваффақиятларга эришажакларига қаттиқ ишонмоқдалар. Биз Ўзбекистон ССРнинг 25 йиллик юбилейи шарафига бошланган социалистик мусобақани кучайтириб, 1950 йилда ҳар гектар ердан давлатга 85 центнердан пахта топшириш учун курашмоқдамиз. Бу бизнинг янги социалистик мажбуриятимиз. Бу мажбурият албатта бажарилади!

Нуржон МАТНИЁЗОВА.

Хоразм область Янгиариқ районидаги Паримонов номли колхознинг звено бошлиғи.

ФАРҒОНА ОБЛАСТЬ САНОАТ КОРХОНАЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Фарғона областининг саноати республикамиз юбилейи шарафига 1949 йил маҳсулот ишлаб чиқариш планини муддатидан 10 кун илгари 100,1 процент бажарди.

Областьдаги бирнеча саноат корхоналари 1949 йил охиригача пландан ташқари кўплаб маҳсулот ишлаб чиқардилар. Фарғона шаҳридаги саноат корхоналарининг коллективлари йиллик пландан ташқари 13 миллион 276 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаб чиқарди. Қўқон шаҳридаги электромеханика заводи пландан ташқари 1 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарди.

С. ҚОСИМОВ.

НАМАНГАН КОРХОНАЛАРИНИНГ ТОРТИҒИ

НАМАНГАН, («Қизил Ўзбекистон» мухбиридан). Шаҳардаги илғор корхоналарнинг коллективлари республикамизнинг 25 йиллик юбилейи шарафига йиллик планларини муддатидан илгари бажариб, пландан ташқари кўплаб маҳсулот ишлаб чиқардилар.

2-нчи, 3-нчи ва 4-нчи пахта заводлари, Карл Маркс номли ёғ заводи, консерва заводи, 10-нчи ғишт заводи, область инвалидлар кооперацияси ва ҳунармандчилик кооперацияси союзининг артельлари мамлакатга пландан ташқари қарийб 20 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб бердилар. Ёғ заводининг коллективи 1 январьгача пландан ташқари 1500 тонна ёғ, 500 тонна линтер ишлаб чиқарди, заводда 1948 йилга нисбатан ёғ ишлаб чиқариш 18 процент, линтер ишлаб чиқариш 15 процент оширилди.

С. ОТАЖОНОВ.

ҚОНЧИЛАРГА ПУЛ МУКОФОТЛАРИ БЕРИЛДИ

Қўйтош кончилари коллективи Ўзбекистон ССР нинг 25 йиллик юбилейи шарафига бошланган мусобақада янгидан-янги муваффақиятларга эришмоқда. Кончилар коллективи 1949 йил планини муддатидан 6 кун илгари бажарди. Қора металлургия министрлиги кончиларнинг ишлаб чиқаришда эришган ютуқлари муносабати блан яқинда коллективнинг илғор кишиларини мукофотлаш учун 450 минг сўм пул ажратди.

Министрликнинг пул мукофоти блан тақдирланганлар орасида кон директори Бармин, кончилардан Ламбурс, Акименко, Усмонов, Қўчқоров, инженер Мирошниченко ва бошқа ўртоқлар бор.

Қўйтош кончилари министрликнинг бу мукофотидан илҳомланиб, 1950 йил I квартал планини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани кучайтириб юбордилар.

М. ҚОБИЛОВ.

Совет Иттифоқида

★

Янги йил совғалари

РОСТОВ-ДОН. И. В. Сталин номли «Ростсельмаш» заводининг коллективи янги йилга тайёргарлик кўриш кунларида кўклам экин кампанияси учун йиллик пландан ташқари ишлаб чиқарилган қишлоқ хўжалик машиналарини жўнатишга киришди. Белоруссия ССР ва Чкалов областининг МТС ҳамда совхозлари учун трактор плуглари ортилган бирнеча эшелон жўнатилди. Ставрополь ва Краснодар ўлкалари учун жўнатиладиган машиналар тахт қилиб қўйилди.

★

ХАРЬКОВ. Харьков саноат корхоналаридаги беш мингдан ортиқ ишчи янги йилни бешйиллик нормани муддатидан илгари бажариш блан кутиб олди. Юзларча стахановчи урушдан кейинги бешйиллик бошидан буён 7 — 8 ва ундан ҳам кўпроқ йиллик топшириқни адо этди.

Сталин номли электромеханика заводидаги токарьлар, слесарьлар, фрезерчилар ва рандаловчилардан 500 киши 1951 — 1952 йил ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқармоқда.

★

ВЕЛИКИЕ ЛУКИ. Область территориясида юзларча кўл ва дарё бор. Янги йил арафасида жўллар тепасида мингларча электр чироғлари ёниб кетди. Тантанали вазиятда колхозлардаги янги гидроэлектростанциялар ишга туширилди.

Сўнгги вақтда областьнинг колхоз қишлоқларида 23 та гидроэлектростанция қурилди.

★★★

Москвада метрополитеннинг янги йўли очилди

31 декабрьда метрополитеннинг тўртинчи навбат қурилиши — Курск вокзали блан Қрим майдони ўртасидаги биринчи участкаси ишга туширилишига бағишланган митинг бўлди.

«Курская-Кольцевая» станциясининг оқ мармар тош блан безатилган залида янги магистрални қурган ишчилар, метро ходимлари, Москва корхоналарининг стахановчилари, пойтахт жамоат ташкилотларининг вакиллари тўпландилар.

Президиумда ВКП(б) Москва комитетининг секретари ўртоқ Н. С. Хрушчёв, СССР Йўллар Министри ўртоқ Б. П. Бещев, метрострой ва метрополитен раҳбарлари, метрони қуришда намуна кўрсатган стахановчилар ва бошқа кишилар бор эди.

Митингни ВКП(б) Москва шаҳар комитетининг метростройдаги партия ташкилотчиси ўртоқ А. П. Никитин очди. У метронинг тўртинчи навбат қурилишидаги биринчи участкада қатновни бошлаш тўғрисида СССР Министрлар Советининг қарорини ўқиб эшиттирди. Митинг қатнашчилари бу хабарни ўртоқ И. В. Сталин шарафига гулдурос қарсаклар ва табрик сўзлари блан ма'қуллаб қарши олдилар.

Метрострой бошлиғи ўртоқ М. А. Самодуров гапиради. У метрополитеннинг янги йўли қурилиши ҳақида, бу йўл ўртоқ И. В. Сталин ташаббуси блан Улуғ Ватан уруши йилларидаёқ қурила бошланганлиги тўғрисида гапиради.

— Бу тантанали кунда, — дейди у, — бизнинг фикри-зикримиз меҳнаткашларнинг улуғ йўлбошчиси ўртоқ И. В. Сталинга қаратилган. Биз унга метро қурувчиларининг оташин саломини йўллаймиз.

Метро қазувчи ўртоқ Кравцов минбарга чиқди. Шу ерда, ҳозир ёруғ зал бўлган жойда, — деди у, — бригадамиз тоннель қазиди. Қурилиш жуда оғир шароитда олиб борилди. Лекин ҳеч қандай қийинчиликлар метро қурувчиларни тўхтатаолмади. Улар Улуғ Сталин топшириғини бажараётганликларини билардилар. Бу ҳол уларни меҳнат соҳасида қаҳрамонликларга илҳомлантирди. Биз бу ажойиб иншоотга ўз ҳиссамизни қўшганлигимиз блан фахрланамиз.

Сўнгра «Курская» станцияси қурилишининг бошлиғи ўртоқ П. С. Сметанкин, «Курская» станцияси лойиҳасини тайёрлаган архитектор Г. А. Захаров, ВЛКСМ Москва комитетининг секретари ўртоқ Н. Т. Сизов ва бошқалар гапирдилар. Улар Москва метрополитенининг янги йўли партия, ҳукумат ва шахсан ўртоқ Сталиннинг меҳнаткашларнинг эҳтиёжлари тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганликларини яна бир марта исбот этганини уқдириб ўтдилар.

Митинг қатнашчилари минбарга чиққан ВКП(б) Москва комитетининг секретари ўртоқ Н. С. Хрушчёвни самимий табриклаб қарши олдилар. У метро қурувчиларни «катта халқа»даги биринчи участканинг қурилиб битказилиши блан табриклади ва уларга янги муваффақиятлар тилади.

Митинг қатнашчилари халқларнинг улуғ йўлбошчиси ўртоқ И. В. Сталинга баланд руҳ блан табрикнома қабул қилдилар.

Митингдан кейин қизил лента қирқилди ва тоннельга биринчи поезд кетди.

★

ТУРКМАНИСТОН [illegible] ОЛИЙ СОВЕТИ[illegible] ЮБИЛЕЙ СЕС[illegible]

АШХАБОД. 1 янв[illegible] манистон ССР Ол[illegible] диуми 1950 й[illegible] лика Олий С[illegible] тонининг 2[illegible] сиясини [illegible]

М[illegible] КУ[illegible]

ко[illegible] ҳа[illegible] кў[illegible] дор[illegible] мад[illegible] 1 Чор[illegible] Х[illegible]

Сон-саноқсиз табриклар

Уртоқ И. В. Сталин 70 ёшга тўлган кун муносабати блан Совет Иттифоқининг ҳамма жойларидан, партия, совет ва турли жамоат ташкилотларидан, корхона коллективларидан, колхоз, муассаса ва ўқув юртларидан, ҳарбий қисмлардан, айрим совет гражданларидан, шунингдек чет эллардан сон-саноқсиз табриклар олинмоқда.

Сталинград шаҳридаги «Красный Октябрь» заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари коллективи;

Украина К(б)П Каменец-Подольск область комитети ва меҳнаткашлар депутатлари область Советининг ижроия комитети;

Қозоғистон К(б)П Қизил Ўрда область комитети;

ВКП(б) Доғистон область комитети ва Доғистон АССР Министрлар Совети;

Қозоғистон К(б)П Толдиқўрғон область комитети ва меҳнаткашлар депутатлари область Советининг ижроия комитети;

Қирғизистон К(б)П Иссиқкўл область комитети ва меҳнаткашлар депутатлари область Советининг ижроия комитети;

Қозоғистон К(б)П Семипалатинск область комитети;

Қозоғистон К(б)П Кўкчетов область комитети ва меҳнаткашлар депутатлари область Советининг ижроия комитети;

Озарбайжон К(б)П Тоғлик—Қорабоғ область комитети ва меҳнаткашлар депутатлари область Советининг ижроия комитети;

Қозоғистон К(б)П Шарқий Қозоғистон область комитети ва меҳнаткашлар депутатлари область Советининг ижроия комитети;

ВКП(б) Яҳудий автоном область комитети;

Сталинграддаги суворовчилар ҳарбий мактабининг ўқувчилари, сержантлари, старшиналари, офицерлари, ишчи ва хизматчилари;

Ростов областидаги Сталин МТСининг ишчилари, комбайнчилари, тракторчилари, мутахассислари;

Украина ССР Волинск области Голобск районидаги Сталин номли колхозининг а'золари;

Саратов область Пугачев районидаги Надеждинск МТСининг ишчи ва хизматчилари, тракторчилари ва комбайнчилари коллективи;

Озарбайжон ССР Мартунин район Гоне Чертаз қишлоғидаги Сталин номли колхозининг а'золари;

Тамбов областидаги В. Р. Вильямс номли совхозининг ишчилари, хизматчилари ва мутахассислари коллективи;

Саратов область Пугачев районидаги Молотов номли колхозининг а'золари;

Озарбайжон ССР Ленкоран районидаги Молотов номли балиқ овлаш колхозининг а'золари;

Москвадаги Ленин орденли 1-нчи медицина институти профессорлари, ўқитувчилари, студентлар ва ходимларининг умумий йиғилиши;

Қизил Байроқли Амур флотилиясининг шахсий состави;

П. И. Чайковский номидаги Ленин орденли Москва Давлат консерваториясининг коллективи;

Днепропетровскдаги Артем номидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли кончилик институтининг студентлари, профессор-ўқитувчилари, ишчи ва хизматчилари;

Чкалов область Абдуллино шаҳридаги «Сталинский подарок» болалар уйининг Сталин номли пионерлар дружинаси;

Хитой Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Франция Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Италия Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Америка Қўшма Штатлари Коммунистлар партиясининг Миллий Комитети;

Англия Коммунистлар партиясининг [Марказ]ий Комитети;

Германия Бирлашган социалистлар партиясининг Марказий Правлениеси;

Испания Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Ҳиндистон Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Япония Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Польша Бирлашган ишчилар партиясининг Марказий Комитети;

Чехословакия Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Румония Ишчилар партиясининг Марказий Комитети;

Венгрия меҳнаткашлар партиясининг Марказий Комитети;

Булғория Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Курия Меҳнат партиясининг Марказий Комитети;

Албания Меҳнат партиясининг Марказий Комитети;

Мўғулистон Халқ революцион партиясининг Марказий Комитети;

Финляндия Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Озод Триест территорияси Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Покистон Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Австралия Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Бразилия Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Бельгия Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Австрия Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Швеция Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Исроил давлати Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Колумбия Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Янги Зеландия Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Сиём Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Голландия Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Люксембург Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Дания Коммунистлар партиясининг Марказий Комитети;

Швейцария меҳнат партиясининг Марказий Комитети;

Итальян хотин-қизлари союзи;

Америка-Совет дўстлиги Миллий Кенгаши;

Молотов область Кизел кўмир ҳавзасининг шахтёрлари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари коллективи;

Минск трактор заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари коллективи;

Ленин номли Ленин орденли Глухов газлама комбинатининг тўқувчилари;

Тбилиси паровоз-вагон ремонт заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари коллективи;

Люберцийдаги Ленин орденли ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ухтомский номли қишлоқ хўжалик машинасозлиги заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

Бокудаги Ленин орденли Сталин номли нефть тозалаш заводининг ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари коллективи;

Новосибирск шаҳридаги 3-нчи ТЭЦнинг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари коллективи;

Москвадаги рандалаш станоклари заводининг ишчилари, стахановчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари;

«Кемеровоуголь» трестининг шахтёрлари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари;

Москвадаги «Компрессор» заводининг ишчилари, мастерлари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари коллективи;

Бабаев номидаги давлат кондитер фабрикасининг ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари коллективи;

Грузия ССР Гори шаҳри меҳнаткашларининг митинги;

Саратов область Бакурск район VII партия конференциясининг вакиллари;

Новочеркасск шаҳрининг комсомол активи;

В. И. Ленин номли Ленин орденли Бутун Иттифоқ қишлоқ хўжалик фанлар академиясининг академиклари ва ходимлари;

И. В. Сталин номли Ленин орденли Давлат Марказий физкультура институтининг студентлари, профессор-ўқитувчилари, ишчи ва хизматчилари;

Совет композиторлари союзи Правлениеси учинчи пленумининг қатнашчилари;

Харьковдаги Т. Г. Шевченко номли Ленин орденли Украина давлат академик драма театри ходимлари коллективи;

Қишлоқ хўжалигини электрлаш Бутун Иттифоқ илмий текшириш институтининг илмий ходимлари, ишчи ва хизматчилари;

СССР Фанлар Академиясига қарашли нефть институти ходимларининг коллективи;

Қозоғистон ЛКСМ Марказий Комитети;

ВЛКСМ Орёл область комитети;

ВЛКСМ Амур область комитети ва Благовещенск шаҳар комитети;

Қирғизистон ЛКСМ Марказий Комитети;

СССР Кўмир саноати министрлигининг коллегияси;

СССР Оғир машинасозлик министрлигининг коллегияси;

СССР Автомобиль ва трактор саноати министрлигининг коллегияси;

СССР Электр станциялар министрлигининг коллегияси;

СССР Электр саноати ишчилари касаба союзининг Марказий Комитети;

Қишлоқ хўжалик машинасозлиги ишчилари касаба союзининг Марказий Комитети;

«Ворошиловградуголь» комбинатига қарашли «Первомайскуголь» трестининг кончилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари коллективи;

Оғир саноат корхоналари қурилиши министрлигига қарашли Остапов ёғоч буюмлар заводининг ишчилари, мастерлари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари;

Кемерово областидаги Ленин орденли Анжерск «Совет шахтера» машинасозлик заводининг ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари;

Москва шаҳридаги 1-нчи Май номли автомат нон заводининг ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари;

СССР Кемасозлик министрлигига қарашли бинокорлик-монтаж трестининг ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари;

Москвадаги Карпов номли химия-фармацевтика заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

«Изолятор» заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

Москва шаҳридаги «Красная крутильщица» ипак йигириш фабрикасининг ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари;

Москвадаги Л. М. Каганович номли 11-нчи тикув фабрикасининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

Йўллар министрлигига қарашли Москва электро механика-ремонт заводининг ишчилари, инженерлари, техниклари ва хизматчилари;

Москвадаги биринчи авторемонт заводининг ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари;

СССР Озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли 1-нчи Москва нон заводининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари;

(Табриклар рўйхатининг давоми газетамизнинг келгуси сонида босилади).

Хива ўймакорларининг шуҳрати бутун республикамизга ёйилган. **Суратда:** Узбекистон ССР халқ мастери **Рўзимат Машарипов** (чапда) комсомол а'зоси Рўзимат Шариповни ўймакорликка ўргатмоқда.

Лейн фотоси.
(УзТАГ фотохроникаси).

Маданият хроникаси

СУРХОНДАР'Ё область Шеробод районидаги 13-нчи болалар уйининг коллективи Узбекистон ССРнинг 25 йиллик юбилейига қизгин тайёрланмоқда. Болалар уйида тарбиячи ўртоқ Р. Юнусованинг раҳбарлигида музика тўгараги катта концерт ҳозирламоқда. Шунингдек, болалар уйида Узбекистоннинг тарихи ва ҳозирги даврига оид фото-альбом тузилди.

Т. Зиёев.

☆

ТОШКЕНТ театршунослик институти IV курс актёрлик факультетининг студентлари Узбекистон ССРнинг 25 йиллигига бағишлаб Ҳамза Ҳакимзоданинг «Бой ила хизматчи» драмасини саҳнага қўйиш учун ҳозирланмоқдалар. Спектаклни тайёрлашга Узбекистон халқ артисти Я. Бобожонов раҳбарлик қилмоқда.

Ҳ. Муҳаммедов.

☆

ДЕНОВ районидаги субтропик ўсимликлар илмий текшириш станциясининг коллективи республиканинг 25 йиллиги олдидан илмий сессия ўтказишни планлаштирди. Сессияда Узбекистонда ўстирилаётган субтропик ўсимликлар ва мевалар, уларнинг нав'ларини яхшилаш учун қилинаётган илмий ишлар ҳақида докладлар бўлади.

А. Рябцев.

☆

ФАРҒОНА Давлат педагогика институти илмий ходимлари Узбекистон республикасининг 25 йиллигига бағишлаб бирнеча асарлар ёздилар. Бу асарларнинг ба'зилари нашр этилди. Булар орасида профессор Н. Леонов, доцент А. Муҳаммадиев, старший ўқитувчилардан С. Соатов ва Б. Ишченко ўртоқларнинг асарлари бор.

А. Муҳаммедиев.

☆

ТОШКЕНТ. Сталин район. Каттабоғ маҳалла меҳнаткашларининг ташаббуси блан маҳалла меҳнаткашлари учун 200 киши сиғадиган янги клуб солинди. Клуб яхшилаб безатилди. Клубга Охунбобоев номи берилди.

Клуб адабиётлар, плакатлар блан та'минланган. Клубда турли мавзу'да лекция ва суҳбатлар ўтказилаётир.

М. Ғаниев.

КОЛХОЗ ҚИШЛОҒИ БИНОКОРЛАРИНИНГ КУРСИ

БУХОРО, («Қизил Узбекистон» мухбиридан). Колхоз-совхоз қишлоқларини обод қилиш область бошқармаси 1950 йилда колхозлардаги қурилишлар учун мутахассис бинокорлар тайёрлаш мақсадида уч ойлик курс очди. Курсда 200 та колхоз бинокори ўқийди. Курсда машғулотлар бошланди.

СССР Ташқи Ишлар Министрлигида

1949 йил 31 декабрьда СССР Ташқи Ишлар Министрининг Уринбосари А. А. Громико Финляндия Республикасининг Элчиси К. Сундстрем жанобларини қабул қилиб, унга қуйидагиларни айтди: совет ма'мурлари ихтиёрида бўлган ишончли ма'лумотларга кўра, Финляндия территориясида совет граждани бўлган 300 дан ортиқ ҳарбий жиноятчи бор, бу эса Сулҳ Шартномасига хилофдир, бу Шартномага мувофиқ Финляндия Ҳукумати ўз территориясидаги барча совет гражданларини Ватанга хиёнат қилиб ёки уруш вақтида душман блан ҳамкорлик қилиб ССР Иттифоқи қонунларини бузганликлари учун жавобгарликка тортиш мақсадида уларни совет ма'мурларига тутиб бериш юзасидан ҳамма зарур чораларни кўриш мажбуриятини олган эди. Бу кишилар орасида Совет Иттифоқига қарши жуда катта жиноятларни қилган 56 ҳарбий жиноятчи ҳам бор. Финляндия ҳукумати бу кишиларни билади. Ҳозир бу кишиларнинг рўйхати Финляндия Ҳукуматига яна топширилади.

Мазкур жиноятчилардан ба'зиларини Финляндия ма'мурлари уйдирма номлар ёзилган сохта ҳужжатлар блан та'минлаётганликлари ҳақида совет ма'мурларида ихтиёрида ма'лумотлар борки, бу эса жиноятчиларнинг яширинib юришига ва Совет Иттифоқига қарши душманчилик ишларини яна давом эттиришига ёрдам беради.

Совет Ҳукумати, Финляндия Ҳукуматининг Сулҳ Шартномасини ва Совет Иттифоқи блан Финляндия ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро кўмаклашиш тўғрисида 1948 йил апрель ойида тузилган Шартномани бузган ҳолда мазкур ҳарбий жиноятчиларни Совет ма'мурлари ихтиёрига нима учун ушлаб бермаётганлигини билишни истайди, ҳолбуки Финляндия ҳукумати дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро кўмаклашиш тўғрисидаги шартномага мувофиқ ҳамкорлик ва дўстлик руҳида иш кўришга тайёр эканлигини тасдиқлаган эди. (ТАСС).

Байрам кунларида савдо-сотиқ

Узбекистон ССРнинг шонли 25 йиллиги байрам қилиниши муносабати блан, Иттифоқ ҳукумати республика меҳнаткашларига сотиш учун, Узбекистон савдо ташкилотлари оладиган молларга қўшимча равишда, яна ўн миллион сўмлик саноат моллари, юзлаб тонна озиқ-овқат маҳсулоти ажратди.

Фақат Тошкент бозорларида сотиш учун қўшимча равишда 7 миллион сўмлик турли газмол ва кийим-кечак, 2,5 миллион сўмлик пойафзал, 100 тонна қанд, 140 тонна ҳархил кондитер моллари, 46 тонна ўсимлик мойи ва бошқа озиқ-овқат, саноат моллари ажратилди.

Республикадаги саноат корхоналари байрамни муносиб кутиб олиш учун катта тайёрлик кўрдилар. Озиқ-овқат министрлигига қарашли завод ва фабрикалар декабрь ойи ичида тунука қутичаларда 8 хил карамель ва монпансье, янги хил папирос, парварда, новвот, ҳолва ва бошқа ширинликлар ишлаб чиқарди.

Байрам кунларида Тошкентда 50 хил нон-булка сотилади. Булар ичида бирнеча хил обинон, майизли булка, тешик кулча ва бошқа хил нонлар бўлади.

Гўшт-сут саноати министрлигига қарашли корхоналар байрам кунларида 40 хил колбаса, 15 хил сут маҳсулоти ва 7 хил мороженое ишлаб чиқаради.

Республика пойтахтига 600 центнер парранда гўшти ва турли хил колбаса... лар келтирилади. Байрам кунларида ... сотиш учун савдо ташкилотларига турли хил балиқ, консерва, икра берилади. Болаларга 150 минг дона совға тайёрланмоқда.

Тошкентдаги Революция скверида янги йил бозори ташкил қилинди. Бу бозорда 30 дан ортиқ савдо ташкилоти мол сотмоқда. Республиканинг бошқа шаҳарларида ҳам болалар учун янги йил бозорлари ташкил қилинди ва бу бозорларда ҳархил ўйинчоқлар, янги йил совғалари, кондитер моллари, китоб ва турли маданий буюмлар сотилади. Декабрь ойи ичида республика шаҳарларига 50 вагон арча жўнатилди.

Болалар уйлари, ясли ва даволаш муассасаларига ҳархил озиқ-овқатлар берилди.

Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областига қўшимча маҳсулот жўнатиш учун алоҳида аэропланлар ажратилди.

Колхоз бозорларида қишлоқ хў[жалик] маҳсулотлари кўплаб сотилади. ...кент колхоз бозорларида сотиш [учун] 1.500 тонна картошка, 200 тонна ...вот, 100 тонна ғалла, бирнеча ю[з] ... гўшт, сут маҳсулотлари, қуруқ м[ева] ...тирилади. Умумий овқатланиш ...лотлари ҳам аҳолига хизмат ... учун ҳозирлик кўрмоқдалар. ... янги павильон ташкил қилинмоқда. Ошхона ва ранларда турли-туман овқатлар ҳозирланади.

Кутубхонада килейгайёрлик

Тошкентдаги «Профинтерн» кутубхонасининг ходимлари республиканинг шонли юбилейига тайёрланмоқдалар. Кутубхонага совет ёзувчилари ва Узбекистон ёзувчиларининг асарларидан кўп янги китоблар олинди. Докладчилар ва агитаторлар учун материаллар тайёрланди. Кутубхона ҳузуридаги қироатхонада республика юбилейи адабиётлар кўргазмаси ташкилди.

Яқинда ёшларнинг Узбекистон ёзувчилари учрашув кечалари ва ўзбек ёзувчининг энг яхши асарларини муҳокамишга бағишланган конференциялар ...лади. Кутубхона ҳузуридаги ад[абий] тўгарагида ҳозир конференцияга тайёрлик кўрилмоқда.

Босилмаган ...абарлар изидан

«Қизил Узбекистон» редакциясига ...ган бир хабарда Янгийўл районидаги Тошкент область театрининг директори ўртоқ Азизов ўз вазифасига совуққонлик блан қараб, театрнинг молиявий-хўжалик ишларини издан чиқариб юборгани кўрсатилган эди.

Тошкент ... санъат ишлари бўлими текшириб ...иб, хабарда кўрсатилган фактларни т... деб топди. Театр директори ўртоқ ...га виговор э'лон қилинди ва театрни[нг мол]иявий-хўжалик ишларини яхшилашасидан амалий тадбирлар белгиланди.

Абадий шон-шарафларга қопланган шаҳар

(...ЦИННИНГ ҚИЗИЛ АРМИЯ ТОМОНИДАН ОЗОД ҚИЛИНГАНИГА 30 ЙИЛ ТЎЛИШИ МУНОСАБАТИ БЛАН)

[illegible] ...(...рад) шаҳри ... совет ... [illegible]

...унинг Қизил Армияси олдида турган вазифаларни дохиёна суратда белгилаб бердилар. Контрреволюциянинг шарқдаги ва жанубдаги кучлари учун бирлашиш имкониятини бермаслик, Жанубдаги ва Каспий денгизи атрофларидаги ғаллакор районлар блан марказ ўртасидаги алоқанинг узилиб қолишига йўл қўймаслик ва, ниҳоят, оқгвардиячилар ҳамда интервентларга қарши курашда Шимолий Кавказ халқларига ёрдам бериш зарур эди. Царицинни қўлда сақлаб қолмасдан ва Дон атрофидаги контрреволюцияни тор-мор келтирмасдан бу вазифаларни бажариб бўлмас эди.

1918 йилнинг 6 июнида Царицинга ўртоқ Сталин келди. Уни бу ерга большевиклар партиясининг Марказий Комитети юборган эди. И. В. Сталин олдида турган энг муҳим вазифа ғалла учун курашга раҳбарлик қилишдан иборат эди. Бироқ бу вазифанинг бажарилиши Иосиф Виссарионович Царицинга келган дастлабки кунлардан бошлабоқ ҳарбий вазифаларни ҳал этиш блан боғланди.

Ўртоқ Сталин ҳамма томондан қамал қилинган ёш совет республикасига ғалла етиштириб бериш учун қат'ий чоралар кўрди. У Россиянинг шимолига — [Пет]роград, Москва, Иваново—Вознесенск, ...а ва бошқа ишчи марказларига бир... юз минг пудлаб ғалла юборди.

Сталин бу ерга келган пайтгача Шимолий Кавказ ҳарбий округининг Царициндаги штаби хоинлар қўлига ўтиб қолган эди. Бу хоинлар Троцкийнинг хомийлигидан фойдаланиб, фронтни издан чиқаришга урундилар. Сталин бошчилигида тузилган Ҳарбий кенгаш Царицинни контрреволюциячилардан тозалаш учун қат'ий тадбирлар кўрди. Бу шаҳарда К. Е. Ворошилов қўмондонлик қилган қаҳрамонона 10-нчи армия тузилди. Царицин атрофида С. М. Будённийнинг отлиқлар полки ўз жанговар ҳаётини бошлади. Кейинчалик бу полк совет ҳокимиятининг душманларига даҳшат солган Отлиқ армияга айланди.

И. В. Сталин бошчилигида Царицин шаҳри ва губерниясида энг яхши революцион кучлар сафарбар этилди. Шаҳарда контрреволюцион фитна шафқатсизлик блан бостирилди. Царицин фронтининг қаҳрамон жангчилари атаман Красновнинг ҳужум қилиб келаётган қисмларига ўлим зарбасини бердилар. Душман Дон дар'ёси томонга улоқтириб ташланди.

«Ана шундай пайтларда ўртоқ Сталинни кўриш керак эди,—деб ёзади К. Е. Ворошилов, — у доимо осойишталик блан фикрга чўмиб, деярли бирнеча кеча-кундуз ухламас, жуда тез сур'атлар блан бажариладиган ишларни жанговар позициялар ва армия штаби ўртасида тақсимлар эди... Бизнинг чекиниш йўлимиз берк эди. Бироқ Сталин бу йўл тўғрисида ғам ҳам емас эди. Унинг бутун фикри-зикри ва хаёли ҳарқандай қилиб бўлса ҳам душманни енгиш, тор-мор келтириш блан тўлиб-тошган эди. Сталиннинг ана шу мустаҳкам иродаси унинг барча энг яқин сафдошларига ҳам ўтди ва аҳвол ниҳоят даражада оғир бўлишига қарамасдан, ҳечким ғалаба қозонишга шубҳа қилмас эди. Ҳақиқатан ҳам, биз ғалаба қилдик» (К. Е. Ворошилов, «Сталин ва Қизил Армия», Давлат ҳарбий нашриёти, 1937 йил, 12 — 13 бетлар).

1918 йилнинг октябрь ойида Царицин устида яна янгидан жиддий хавф пайдо бўлди. Краснов қўшинлари шаҳарга яқин келдилар ва унинг энг яқин остоналарида даҳшатли жангларни бошлаб юбордилар. Қаҳрамон совет қўшинларининг фидокорлиги ва Ҳарбий кенгашнинг уруш операцияларини маҳорат блан ташкил этиши туфайли, душманнинг бу ҳужуми ҳам қайтарилди. Краснов бандалари тор-мор келтирилди.

1919 йилнинг кўкламида, Колчак ва Деникинларнинг ягона фронт тузиш хавфи яна туғилган пайтда, Царицин ёш совет республикасининг тақдирида ғоят катта роль ўйнади. Ўртоқ Сталин Царициндан кетгандан сўнг ўтган 8 ойдан кейин, я'ни 1919 йилнинг 30 майида Ленин Царицин мудофаачиларига қуйидаги кўрсатмани берди: «Царицин мудофааси пайтида Сталин томонидан белгиланган тадбирларни амалга оширишда иштирок этган царицинли энг мас'ул ва энг ғайратли ходимлардан дарҳол бир гуруҳ кишиларни танлаб олиб, уларга бу тадбирларнинг барчасини худди ана шундай ғайрат блан амалга оширапланини топширинг» (К. Е. Ворошилов, «Сталин ва Қизил Армия», Давлат ҳарбий нашриёти, 1937 йил, 71 бет).

Царицин мудофаачилари қаттиқ ...лардан сўнг, 1919 йилнинг ёзида шаҳарни вақтинча ташлаб чиқишга мажбур бўлдилар. Лекин шаҳар бу ерга келиб энди илгариги стратегик аҳамиятга эга бўлмай қолган эди. Колчак ол... томонга улоқтириб ташланган эди, ... Деникин блан қўшилиш хавфи ... эди. Царицининг таслим бўлиши ... шароитда мамлакат учун жиддий ... туғдирмас эди. Оқгвардиячилар ҳам ... Москвага Донбасс, Курск ва Орёл ...ли зарба беришимиз керак деб ҳисоб эдилар.

Партия Марказий Комитети 1918 ...даги каби, энди ҳам И. В. Сталинни ...восита ва ғоят катта хавф туғилган ...га яна юборди. Ўртоқ Сталин Троцкийнинг Деникинга асосий зарбани ...цин атрофидан Дон чўллари орқали ...вороссийск йўналишида бериш тўғ...даги планини рад қилди. У, Марказий Комитетга Деникинни тор-мор келтириш ...бош зарбани Харьков—Донбасс—...тов йўналишида бериш планини т...м этди.

Жанубий фронт армиялари ... Сталиннинг планини амалга ош...б, 1920 йил январь ойининг бошларида Азов денгизи соҳилига чиқдилар. 2 ...варьдан 3 январьга ўтар кечаси XI ...ет Армияси Царицин ёнида Волга дар'ёни кечиб ўта бошлади.

XI армия Ҳарбий революцион кенгашининг а'зоси С. М. Киров 1920 йилнинг 7 январида ...ссия Телеграф Агентлиги (РОСТА)га илгари ма'лумотни юборди: «Қизил ...ия ... катта қаҳрамонликлар кўрсатиб ...Царицинни ишғол қилди».

Душман ...арни ғоят мустаҳкам истеҳкомлар б... ўраб олди ва уни қаттиқ туриб ҳимоя қилди. Кечаси совет қисмлари, ...ушман... кучли ўти остида, Волга ...ар'ёнинг музларидан юриб ўтдилар ...а ...алаб шаҳарнинг шимолий чеккасини ...ол қилдилар. Совет артиллерияси чақириқсиз туриб, чекинаётган душманни узлуксиз ўққа тутди. 3 январ... ку... Царицин оқгвардиячилардан тозалан... ва советларники бўлиб қолди.

191... йил... Царицинга совет халқи ...арши... ғ...баларнинг ташкилотчиси ва илҳомчиси ўртоқ Сталиннинг номи берилди. У... шаҳарнинг шон-шуҳрати Ватанимизнинг чегараларидан ҳам анча нари... ...а... ёйилиб кетган эди. Бутун дун'ёдаги сулҳпарвар халқлар Улуғ Ватан уруши кунларида Сталинград... немис-фашист галаларидан қаҳрамон... лар... мудофаа қилинишини ҳаяжон ва хайрихоҳлик блан кузатиб турдилар. Совет кишиларининг Сталин шаҳри остонасида янги қаҳрамонона курашини бутун дун'ё ўз кўзи блан кўрди. Бу ер... ...олиб Совет Армияси, ҳозирги замонинг улуғ саркардаси И. В. Сталин ...бошлиги остида, фашист йиртқич газандаларини ер блан яксон қилди. Сталинград совет халқи енгилмаслигининг символи бўлиб қолди.

Д. ОЗНОБИШИН.

УЗБЕКИСТОН ССРнинг 25 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА.

Қуйичирчиқ колхозчиларининг муваффақияти

Қуйичирчиқ районининг колхозчилари, тракторчилари ва қишлоқ хўжалиги мутахассислари партия, ҳукуматимизга канон ва шоли тайёрлаш давлат планини бажарганликлари тўғрисида катта хурсандчилик блан рапорт бердилар. Бу — колхозчиларнинг районимиз қишлоқ хўжалигида асосий экин бўлган канон ва шолидан мўл ҳосил етиштириш йўлидаги фидокорона меҳнатининг самарасидир. Бу курашда колхозчиларнинг ватанпарварлиги, Ватанимизнинг қудратини янада оширишш йўлидаги ғайрати айниқса яққол кўриниб турипти.

1949 йили районимизнинг колхозчилари шоли топшириш давлат планини 1948 йилга қараганда анча олдин бажардилар ва канон ҳосилини энг юқори ҳосилли 1941 йилга нисбатан ҳам анча оширишга муваффақ бўлдилар. 9500 гектар ернинг ҳар гектаридан давлатга 29 центнердан канон ҳосили топширилди.

Қуйичирчиқ район партия ташкилоти ВКП(б) Марказий Комитети февраль Пленумининг «Урушдан кейинги даврда қишлоқ хўжалигини ривожлантириш чоралари ҳақида»ги қарорига амал қилиб, Узбекистон Коммунист (большевик)лар Партиясининг раҳбарлиги остида, омма ўртасидаги сиёсий ишларни янада кучайтирди, канон, шоли ва бошқа экинлардан мўл ҳосил етиштириш учун бошланган социалистик мусобақага етакчилик қилди. Кейинги икки йил ичидагина канон ҳосили қариб 2 марта кўпайтирилди, шоли ҳосили ҳам анча оширилди.

Район партия комитети ўзининг амалий ишида партиявий-сиёсий ишни хўжалик ишлари блан қаттиқ боғлаб олиб боришга муваффақ бўлди.

Район партия ташкилоти канон, шоли ва бошқа экинлардан юқори ҳосил етиштириш учун 1948 йил кузданоқ кузгиқишки ишларни сифатли ўтказиш юзасидан социалистик мусобақани кенг қизитиб юборди. Канон ва шоли экиладиган барча ерлар кузда сифатли шудгор қилиниб, маҳаллий ва минерал ўғитлар солинди. Колхозлар кузда шудгор қилинган ерларни экиш олдидан академик Вильямс усулида чизель блан юмшатдилар. Канон экиш ҳамма жойда биринчи майгача тамомланди. Экин ўсиш даврида беш марта сифатли культивация қилинди, уч марта кетман чопиғи ўтказилди ва тўрт марта суғорилди, қўшимча равишда маҳаллий ва минерал ўғитлар блан озиқлантирилди.

Кўпгина колхоз, бригада ва звенолар канондан юқори ҳосил етиштиришда катта муваффақиятларга эришдилар. Давлатга ҳар гектар ердан 55 центнердан ҳосил топшириш мажбуриятини олган Димитров номли колхоз (раиси ўртоқ Шин) 78 центнердан ҳосил олди. Шунингдек, «Труловик», «Путь к социализму», Маленков номли колхозлар ҳам ўз мажбуриятларини анча ошириб бажардилар.

Димитров номли колхознинг бригада бошлиғи ўртоқ Ким Гу-себ 71 гектар ернинг ҳар гектаридан 93 центнердан, «Путь к социализму» колхозининг бригада бошлиғи ўртоқ Каримқул Эшонқулов 94 центнердан, Энгельс номли колхознинг бригада бошлиғи ўртоқ Тоғаев 70 центнердан канон ҳосили топширдилар.

Район партия комитети колхозла… раҳбарлик қилишда ҳаммавақт бошла… партия ташкилотларига таяниб иш кўрди, давлат мажбуриятларини бажариш учун курашда уларнинг жанговарлигини ва ташкилотчилик ролини тинмай ошира борди. Коммунистлар бутун йил бўйи ҳосил учун курашда авангард бўлдилар. Районимиздаги 350 коммунист ва 420 комсомол а'зоси бевосита дала ишларида ишлади, уларнинг кўплари бригада ва звеноларга раҳбарлик қилдилар.

Район партия комитети колхоз ишида бошланғич партия ташкилотининг жавобгарлик ролини кўтарди. Масалан, «Коммунизм» колхозида барча коммунистлар колхоз ишлабчиқаришининг ҳал қилувчи участкаларига қўйилди. 4-нчи бригада қишлоқ хўжалик ишларида орқада судралиб қолган вақтида, бошланғич партия ташкилотининг секретари ўртоқ Тўрақулов шу бригадага ўзи раҳбарлик қила бошлади ва тез орада бригадани илғорлар қаторига чиқарди.

Биз колхозларда оммавий-сиёсий ва агитация-пропаганда ишларини бирмунча яхшилашга муваффақ бўлдик. Кўпчилиги коммунист ва комсомоллардан иборат бўлган 500 дан ортиқ агитатор колхозчилар ва тракторчилар ўртасида мунтазам суратда сиёсий иш олиб бормоқда.

Ма'лумки, колхоз бошланғич партия ташкилотларининг иши кўп жиҳатдан партия ташкилоти секретарининг ишчанлигига боғлиқдир. Шу сабабли район партия комитети уларнинг билим савиясини ва иш тажрибасини ошириш масаласи блан жиддий шуғулланди. Йил давомида 5 марта семинар ўтказилиб, партия ишига доир турли масалалар муҳокама қилинди.

Район партия ташкилоти ҳозир далада қолган канон ҳосилини тезда йиғиб-териб олиб, давлатга топшириш ва кузгиқишки тадбирларни тез сур'ат блан ўтказиш юзасидан зарур бўлган барча чораларни кўрмоқда. 7.375 гектар канон майдони ва 1.920 гектар шоли майдони шудгор қилинди. Колхозчилар ва тракторчилар республикамизнинг шонли 25 йиллигигача кузги шудгор планини 100 процент бажариш мажбуриятини олдилар.

Биз област партия комитети ва област ижроия комитетининг кўрсатмасига мувофиқ, колхоз ерларининг мелиорациясини яхшилаш тадбирларини белгилаб чиқдик. Ариқ-зовурларни тозалаш, қўриқ ерларни 1950 йилда ўзлаштириш учун тайёрлаш юзасидан олдимизда катта вазифалар турипти. МТС директорининг ўринбосарлари шу кунларда трактор бригадалари ва тракторчилар ўртасида тракторлар ремонтини тезда тамомлаш, кузгиқишки ишлар ва қўриқ ерларни ҳайдашни сифатли ўтказиш учун социалистик мусобақани кенг миқ'ёсда қизитиб юбордилар.

Ҳозир Узбекистон республикасининг 25 йиллигини нишонлаш шарафига социалистик мусобақа авж олиб кетди.

Қуйичирчиқ район партия ташкилоти пландан ташқари канон топшириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятни муваффақиятли бажариш ва кузги-… ки ишларни нақунали ўтказиб … йил мўл ҳосили учун за… юзасидан зарур бўлга… кўради.

Самарқанд область, Нурота районидаги Охунбобоев номли колхоз чорва молларининг қишловига яхши тайёрлик кўрди. Суратда: бош чўпон **Ашур Тўхтаев** ўз қўйларини колхозда қазилган ҳовузга суғориш учун олиб келди.

А. Кузьменко фотоси. (УзТАГ фотохроникаси).

40 центнердан пахта ҳосили учун курашамиз

2-нчи «Боёвут» совхозининг ишчилари, инженер-техник ходимлари 1949 йилни катта муваффақиятлар қозониб якунладилар. Совхоз янги йилни яна ҳам юқори пахта ҳосили етиштириш учун зўр ҳозирлик кўриш блан кутиб олмоқда.

Совхоз ишчилари халқлар йўлбошчиси ўртоқ Сталиннинг 70 ёшга тўлиши шарафига 1949 йил планини 8 декабрьда бажариб, 4.238 гектар ернинг ҳар гектаридан 28 центнердан пахта берган эдилар. 30 декабрьгача ҳар гектардан олинган ҳосил 31,8 центнерга етди.

1949 йилда пахтадан мўл ҳосил етиштиришда механизациядан тўла фойдаланиш, социалистик мусобақа—ишимизнинг асоси бўлди. Универсалчилардан Михаил Чобликов, Содиқ Шукруллаев каби ўртоқлар 1.300 гектардан ошиқроқ ғўза қатор ораларини сифатли культивация қилдилар. Коммунист Анвар Урозбоев бош бўлган бўлим 433 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 29,5 центнер ўрнига 36,5 центнердан пахта ҳосили олди. Совхознинг ўртоқ Эсонбой Тўғизбоев бошлиқ бригадаси 40 гектар ернинг ҳар гектаридан пландаги 30 ўрнига, 38 центнердан ҳосил топширди.

Ҳозир совхозимиз Узбекистон ССР нинг 25 йиллик юбилейи шарафига 2.101 гектар ерни академик Вильямс усулида шудгор қилиб қўйди. Ҳар гектар ерга 300 — 450 килограммгача суперфосфат ўғити солиб, ер чимқирқар плуглар блан ҳайдалди.

1950 йилда илғор агротехника тадбирларини тўла амалга ошириб, ҳар гектар ердан 40 центнердан пахта ҳосили етиштириш учун курашамиз.

Б. ПАНАСЕВИЧ.

Тошкент областидаги 2-нчи «Боёвут» совхозининг директори.

Ўртоқ Мустафоева звеноси гектаридан 85 центнердан пахта топширди

Фарғона область, Киров районидаги «МОПР» колхозининг комсомол а'зоси ўртоқ Хожихон Мустафоева бошлиқ звено а'золари пахтачиликни юкс…ириш умумхалқ мусобақасига қўшилиб катта муваффақиятга эришдилар. Звено 6 гектар ерининг ҳар гектаридан давлатга 85 центнердан пахта топширди.

Звено а'золарининг деярлик ҳаммаси мавсумда 7—8 минг килограммдан пахта тердилар. Нишоной Исмоилова ва Адолат Турсуновалар 9 минг килограммта етказиб пахта териб бердилар.

Звено давлатга топширган пахтасидан 95 минг сўм пул ва 12 тонна ғалла даромад қилди. Звено бошлиғи Мустафоева йиллик даромадига 9 минг сўм пул, 2.100 килограмм ғалла олади.

Колхознинг ўртоқ Мустафоева звено… блан мусобақадош Рисолатхон … звеноси ҳам 6 гектар ерини… ридан 73 центнердан пахт… иккала звено а'золари … тадан яна ҳам юқо… учун ерларини … гор қилиб …

35 миллион сў…

Наманган районидаги колх… га топширган пахта… тама мукофот… советин…

Оила қувончи

(Янги йил таассуротидан)

Катта тош ойна ёнидаги диванда ўтирган Нурихола телефон жиринглаши блан ўрнидан қўзғалди. Олтин капкири бориб-келиб турган осма соатга қараб қўйди. Дока рўмолини, кумуш сочларини тартиблаб, трубкани қулоғига тутди. Лекин ким сўзлаётганини ҳа деганда англаб ололмади. Уйни кўтаргудек бўлиб шовқин солаётган болаларга қараб:

— Ҳой, бир пас жоврамай туринглар. Телефонни эшитаолмаётирман — деди.

Невараларнинг овози сал пасайди.

— Лаббай. Адҳамжонми? Тағин нима бўлди? Аллавақт бўлиб қолдику, келмайсизми? Ҳамма нарса муҳайё. Майли меҳмонингизни ҳам олиб келаверинг.

Нурихола трубкани жойига қўйди. Нози-не'матлар блан тўлдирилган стол устига ёпилғлиқ оқ дастурхонни аста кўтариб кўрди. Столнинг нариги томонига ўтди. Дастурхоннинг у чаккасини ҳам кўтариб қаради. Назарида куни бўйи келини томонидан ҳозирланиб қўйилган, бундан бир-икки соат муқаддам ўзи бош бўлиб ясатган дастурхонида алла нима камдек бўлиб кўринди. «Кексалик ҳам бор бўлсин, яна нима эсимдан чиқди экан»— ўйлади у. Яна болаларга қаради:

— Барака топкирлар-е, бир пас тинчисаларингчи. Ҳой Искандар, аданг ҳозир телефон қилди. Агар тўпалон қилаберсанг нах аданг келганда айтиб бераманки.

Кенг уйнинг ярмига катта стол қўйилган бўлса, нариги ярмида рангба-ранг электр лампочкалари тизмаси, чамбарлар, хилма-хил чиройли қўғирчоқлар, қоғоздан ишланган кичик-кичик уйчалар, паррандаларнинг шакли, худди устига қор ёққандек оқариб турган кўм-кўк арча Ильич чироғи нурлари остида товланади. Унинг атрофида янги йил саруполари блан ясанган жажжи қизлар, тўқлидек ўғил болаларнинг қувончлари уйга сиғмайди.

Ра'нохон «Арча» ашуласини айта бошлаган эди, қолган болалар унга қўшилишди.

Уйдан чиқаётган ёқимли садо ёш гўдаклардан иборат хор ансамблини эслатар эди. Боядан бери уйнинг у бошидан бу бошига бориб келаётган, гоҳо болаларни койиб турган кампирга ҳам бу ашула жуда ёқиб тушди. У, приёмникнинг қулоғини бураб, овозини пасайтирди-да, секин диванга бориб ўтирди ва болаларга тикилди.

Ашула тамом ҳам бўлмаган эди, электр қўнғироқ жаранглади. Кампир Ра'нони чақирди.

— Ра'нохон, қизим чиқиб қарачи, аданг…

…гини …нинг …ла- …р- Киевдаги электротехника институтининг аспиранти ўғли А'замни ҳозир бағрига босгандек бўлди.

Яна кетма-кет қўнғироқ чалинди. Бу сафар болалардан 3—4 таси Нурихоладан илгарироқ машина сигналини эшитганлари учун югириб ҳовлига чиқишди. Улардан бири овозининг борича:

— Ана келишди!—деб юборди.

Эшикдан Нурихоланинг катта ўғли Мирзараҳим ва Адҳамжонлар кириб келишди. Кампир ўғиллари блан қучоқлашиб кўришди. Улар устки кийимларини ечар эканлар, кампир гина қила бошлади.

— Мирзараҳим, мани-ку юрагим торлигини биласан. Барвақтроқ келиб ўтирсанг бўлмасмиди. Ҳа, айттандек Фотима қачон келади? Маҳмуддан ҳам дарак йўқ. Вақт кетиб қолди.

— Ҳозир, ҳозир ойижон, улар келиб қолишади. Машинани юбордим.

...Турли ноз-не'матлар блан тўкин дастурхон азиз меҳмонларнинг тановилига мунтазир. Соат 12 га яқинлашмоқда. Утаётган ҳар дақиқа уйдаги катта-кичикнинг саноғида. Кечқурундан буён уйни кўтариб тўпалон қилиб юрган шўх болалар приёмник олдига тўпланишган. Диктор салмоқли овоз блан сўзлай бошлади:

— Бахтиёр халқимиз янги йилингиз қутлуғ бўлсин!

Столнинг тўрида хошияли оппоқ дока рўмолини елкасига ташлаб олган Нурихола қўлидаги гул-гул пиялани узатди.

Стол атрофидаги меҳмонлар ўринларидан туриб, меҳрибон онанинг қўлидаги пиялага ўзларининг қадаҳларини уруштирдилар. Улар зиёфатни бошлаш учун икки оғиз сўз айтилишини кутишарди.

Радио янги йилнинг биринчи концертини эшитдира бошлади. Гўдаклар боягидек шовқин-суронни кўтардилар. Нурихоланинг катта ўғли инженер Мирзараҳим ўрнидан турди:

— Ойижон, укалар, биз бу ерга ана шундай вазиятда тўпланишимизга, шундай бахтли ҳаёт кечиришимизга отамиз, улуғ Сталин туфайли эришдик. Биринчи қадаҳни доҳи Сталин соғлиғига кўтарайлик.

Қадаҳлар жаранги уйга таралди.

Фотимахон ўрнидан турди. Ана шундай тантаналарда ҳарким ўз касбини мақтагуси келади. Врач Фотимахон ҳам қўлидаги қадаҳни совет кишилари соғлиғининг ҳимоячилари учун кўтаришни таклиф қилди.

— Уйимиз ёруғ, кўнгиллар равшан. Ана шу электр нурларини ишлабчиқаришда совет энергетикларининг хизмати катта. Хонамизни чароғон қилган энергетиклар учун ичамиз, — деди инженер-энергетик Адҳам Мирзакаримов.

Бу…нинг студенти, эртанинг … то…нери, Нурихоланинг ке… …х кўтарди:

…воига ет…

ХАЛҚ ДЕМОКРАТИЯСИ МАМЛАКАТЛАРИДА

ВЕНГРИЯ

БУДАПЕШТ, 31 декабрь. (ТАСС). Улуғ Сталин туғилган куннинг 70 йиллигига тайёрланиш муносабати блан корхоналарда бошланган социалистик мусобақа қизғин давом этмоқда. Борган сари кўпроқ ишчилар бу мусобақага қўшилмоқда.

Жадал ишловчи токарьлар мусобақаси бутун мамлакатга ёйилди. Бу мусобақада нормани 250 — 300 процентга етказиб бажариш оммавий тус олди. Тўқимачилик саноатида кўп станокда ишловчилар ҳаракати кучайиб кетди.

Бундан бирнеча кун илгари хусусий корхона эгалари ёки чет эл фирмалари қўлида бўлган заводларнинг меҳнаткашлари мусобақага қўшилдилар. Давлат қўлига ўтган «Стандард» заводида фрезерчи Янош Ковач икки станокда ишлашга ўтиб, корхона давлат ихтиёрига ўтган биринчи кундаёқ ўз нормасини 1500 процентга етказиб бажарди. Механик Иштван Гал бир сменада 8 нормани бажарди.

БУДАПЕШТ. Уртоқ И. В. Сталин 70 ёшга тўлган кунни нишонлаш мақсадида Венгрия маданият министрлиги сан'ат ходимлари уйи очди. Бу—мамлакатда сан'ат ходимларининг ижод маркази бўлган биринчи уйдир. Сан'ат уйи Шарошпатак шаҳрида илгариги Ракоци саройида очилди. Езувчилар, рассомлар, композиторлар ва артистлар бу уйда бирнеча ой бўладилар. Сан'ат уйида уларнинг ижодий ишлар блан шуғулланишлари учун бутун шароит яратиб берилган. (ТАСС).

ХИТОЙ

ПЕКИН, 31 декабрь. (ТАСС). Молия министрининг ўринбосари Жун Цзе-хо бундай деди: 1950 йилда Хитой бошқа мамлакатлардан озиқ-овқат келтирмагани ҳолда, озиқ-овқат масаласини ҳал этади.

ПЕКИН. Синьхуа агентлиги хабар беради: Хитойнинг ҳамма катта шаҳарларида халқ ғалабаси заёмига ёзилиш кампанияси бошланди. Заём облигациялари 1950 йил 5 январьда чиқарилади.

Пекиннинг Ғарбий вокзалида 9 соат ичида темирйўлчилар 1.000 дан кўпроқ облигацияга ёзилдилар. Шанхай электр станциясининг ишчилари 1.700 облигацияга ёзилдилар.

Ханькоу, Циндао, Сиани, Тайюани, Чжэнчжоу ва бошқа шаҳарларда меҳнаткашлар заёмга хурсандчилик блан ёзилмоқдалар.

Саноат эгалари ва савдогарлар ҳам халқ ғалабаси заёмини тўла қувватламоқдалар. (ТАСС).

ҚУРИЯ

ПХЕНЬЯН, 31 декабрь. (ТАСС). Деҳқонлар Союзи Марказий комитети раисининг ўринбосари Хан Хон Гик Деҳқонлар Союзи Марказий комитетининг пленумида гапириб қуйидагиларни айтди: Об-ҳаво шароити жуда ноқулай бўлишига қарамай, Қурия халқ-демократик республикасининг шимолий қисмидаги деҳқонлар бу йил анча катта муваффақиятларга эришдилар. Республикада экин майдони пландагига нисбатан 101,5 процентни, пахта майдони 165 процентни ташкил қилди. Дон экинлари ялпи ҳосилй плани 101,9 процент, пахта ҳосили плани 156 процент ва бошқа экинлар ҳосили плани 114 процент бажарилди.

БУЛҒОРИЯ

СОФИЯ, 31 декабрь. (ТАСС). Булғорияда йирик, мукаммал элеваторлар қурилмоқда. Заводлар зарур ускуналарни етказиб бериш вазифасини муваффақиятли бажардилар. Ҳозир Булғориянинг асосий ғаллакор райони бўлган Добруджеда, Селистр, Генерал Тошево ва Толбухин шаҳарларида биринчи элеваторлар монтаж қилинмоқда. 1950 йил 1 майгача мамлакатнинг турли жойларида яна 17 та элеватор қурилади.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ

ПРАГА, 31 декабрь. (ТАСС). Чехословакия меҳнаткашларининг турмуши тобора яхшиланмоқда. 1950 йил 1 январьдан бошлаб Чехословакияда пойафзалнинг кўпгина хиллари карточкасиз берилади. Ба'зи пойафзалларнинг нархи ҳозиргига қараганда анча камайтирилади.

Тўқимачилик молларининг нархлари ҳам пасайтирилади.

Бундан ташқари, 1950 йил 1 январьдан бошлаб гўштнинг ва гўшт маҳсулотларининг коммерческий нархлари камайтирилади.

ПОЛЬША ЭКОНОМИКАСИ ЯНГИ МУВАФФАҚИЯТЛАРГА ЭРИШМОҚДА

Президент Б. БЕРУТнинг янги йил муносабати блан сўзлаган нутқи

ВАРШАВА, 2 январь. (ТАСС). Польша республикасининг президенти Болеслав Берут янги йил муносабати блан радио орқали сўзлаган нутқида бундай деди: поляк халқи ўтган йилда қилган меҳнатига чинакам мамнуният блан якун ясамоқда. Халқимиз мамлакатни иқтисодий жиҳатдан тиклаш юзасидан белгиланган биринчи катта учйиллик планни муваффақият блан муддатидан икки ой илгари бажарди. Бу, деди Берут, кўп меҳнатгина эмас, балки катта чидам ҳам талаб қилган, дадиллик блан тузилган оғир план эди. Бу планни муваффақиятли бажариш учун мустаҳкам раҳбарликкина эмас, балки бу планни бажарувчи меҳнаткаш оммада катта ишонч, уюшқоқлик, онглилик, ғайрат, ватанпарварлик ҳам бўлиши керак эди.

Уруш миллионларча кишиларни ҳалок қилди ва миллий бойликнинг қарийб 40 процентини йўқотди. Ана шу уруш натижасида етказилган, қулоқ эшитмаган оғир вайронгарчилик шароитида Польша план асосида ўз экономикасини тиклашга киришди.

Мамлакатни иқтисодий жиҳатдан тиклаш планини ишлабчиққан вақтда, деди Б. Берут, кўп кишиларга бу план ортиқча катта ва бажариб бўлмайдигандек туйилди. Аммо ишчилар синфи ва меҳнаткашлар оммасининг жуда кўпчилиги халқ ҳокимиятига ишондилар, улар планнинг реаллигига ишонч билдирдилар ва уни муддатидан икки ой илгари бажардилар.

1949 йилда саноат маҳсулотининг умумий … уруш олдидаги сўнгги йиллардагига … нда 75 процент кўп бўл… … жон бошига тўғри … …тининг миқдо… …ан ҳисо…

халқимиз уруш вақтида хароб бўлган корхоналарни ва ишлабчиқариш воситаларини тиклабгина қолмай, балки уларни кенгайтирзолди, техника жиҳатидан мукаммаллаштирди, янги корхоналар қурди ва янги ишлабчиқариш воситалари тайёрлади, саноат маҳсулоти ишлабчиқаришни етмиш беш процент миқдорида кўпайтирди ва қишлоқ хўжалигини ривожлантирди.

Бизга қараганда анча бой бўлган, хўжалиги камроқ хароб қилинган капиталистик мамлакатлардан биронтаси ҳам хўжаликни тиклаш ва экономикани ривожлантиришда Совет Иттифоқи ва халқ демократияси мамлакатлари қаби катта натижаларга эришаолмади. Маршалл плани деб аталган план бўйича ёрдам кўрсатилишига қарамай, капиталистик мамлакатлар ўз экономикаларини тилка-пора қилаётган қийинчиликлар ва қарама-қаршиликларни енгаолмадилар, улар кучайиб бораётган иқтисодий кризиснинг олдини ололмайдилар. Маршалл плани бу мамлакатлар гарданига оғир юк бўлиб тушди. Капиталистик мамлакатларда ишсизлар сони кўпаймоқда, меҳнаткашларнинг турмуши борган сари ёмонлашмоқда.

Польшада саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотининг тез ўсиб бориши туфайли шаҳар ва қишлоқлардаги меҳнаткашлар оммасининг моддий аҳволи борган сари яхшиланмоқда ва маданий савияси юксалмоқда. Мамлакатни… …блан саноатла… …нинг … модди… кўпр… меҳ…

онгини ва ғоявий савиясини ошириш энг муҳим вазифадир.

Бу соҳада меҳнат илғорлари, саноат ва қишлоқ хўжалигимизнинг новаторлари ва рационализаторлари шарафли роль ўйнайдилар. Улар меҳнатда ажойиб намуналарни кўрсатиб, ватанимизнинг иқтисодий ва маданий жиҳатдан ривожланишини тезлатмоқдалар.

Бугун, деди Берут, совет халқларининг қардошларча бераётган ёрдами туфайли Польша озодлик олган, эксплоатацияни ва текинхўр помешчик-капиталистларни тугатган янги социалистик ижтимоий тузумни қураётган бир вақтда, юз минглаб меҳнат илғорлари ўз ишлари ва фидокорликлари блан ана шу янги тузумни қуришни тезлатмоқдалар.

Бу илғорларнинг сафлари нақадар кенг ва кўп бўлса, поляк халқининг кучлари шу қадар тез ўсади, ҳамма ва ҳарбир кишининг ҳаёти шу қадар яхши ва бой бўлади.

Янги, 1950 йил халқимизнинг келажаги учун Польшани саноатлаштириш соҳасида ҳал қилувчи янги даврни очади. Янги йил олти йиллик планнинг — мамлакатни социалистик асосда қайтадан қуриш планининг биринчи йили бўлади.

Мамлакатни тез сур'атлар блан кенг кўламда саноатлаштириш иқтисодий қолоқлигимизни ва бу қолоқлик натижасида келиб чиқадиган қийинчиликларни тугатиш учун асосий шартдир.

…млакатни қайтадан қуришдан иборат …ограммани бажариш меҳнаткаш… …зўр ғайрат блан фидокоро… …шини талаб этажаги рав… …планнинг бажарилиши …ш поляк халқининг …нги янада ошади, …янада ривож… …рида меҳ… …дан ав… …ки

Хавфсизлик Кенгашида

НЬЮ-ЙОРК, 30 декабрь. (ТАСС). 29 декабрьда Хавфсизлик Кенгашида Кашмир масаласи ҳақида мажлис бўлди. СССР вакили Я. А. Малик мажлис бошланиши блан сўз олиб навбатдан ташқари баёнот берди.

«Совет Иттифоқи делегацияси Бош Ассамблеянинг 4-нчи сессиясида, — деди Малик, — Бирлашган Миллатлар Ташкилотига Хитой халқ республикасининг баёнотини қувватлаганлигини билдирган эди. Бу баёнот Хитой халқ республикаси ташқи ишлар министри Чжоу Энь-лай томонидан Бош Ассамблея раисига юборилган эди. Баёнотда Хитойдаги собиқ гоминдан ҳукумати томонидан Бош Ассамблеянинг 4-нчи сессиясига белгиланган Цзян Тин-фу бошлиқ делегациянинг ғайри қонуний деб топилганлиги ва Хитой халқ республикаси ҳукумати бу делегацияни Хитой номидан вакил бўлишга ва Бирлашган Миллатлар Ташкилотида хитой халқи номидан гапиришга ҳақли деб танимаганлиги айтилган эди.

Совет Иттифоқининг Хавфсизлик Кенгашидаги делегацияси Хитой халқ республикаси ҳукуматининг юқорида айтилган баёнотини қувватлаб, шуни эслатиб ўтишни зарур деб ҳисоблайдики, совет делегацияси Хавфсизлик Кенгашидаги гоминдан вакили Цзян Тин-фуни Хитой вакили деб танимайди ва у Хавфсизлик Кенгашида хитой халқи номидан сўзлашга ҳақли эмас деб ҳисоблайди».

Украина ССР вакили Галаган ҳам шундай баёнотни бериб, ўз сўзининг охирида Украина ССР делегацияси Хавфсизлик Кенгашидаги гоминдан вакилини Хитой вакили деб танимаганлигини айтди.

Хавфсизлик кенгаши раиси Канада вакили Макнотон гоминданчи Цзян Тин-фуга сўз берди. У Совет Иттифоқи ва Хитой халқ республикаси тўғрисида туҳмат гапларни айтди. Макнотон «одат бўлиб қолган тартибга» биноан Хитой вакилига сўз берганлигини изҳор қилди. Гоминданчи Цзян Тин-фу нутқидан кейин Макнотон Хитой масаласи Хавфсизлик Кенгашининг кун тартибига қўйилмаганлигини баҳона қилиб, Кенгаш а'золаридан бу масала юзасидан мунозара бошламасликни сўради. Малик: «Совет Иттифоқи делегацияси бу ерда ҳечбир мамлакатнинг вакили бўлмаган жанобнинг мас'улиятсизлик блан айтган сўзлари ва туҳмат-уйдирмаларига э'тиборни жалб қилишни ўринсиз деб ҳисоблайди» деб луқма ташлади.

Шундан кейин Хавфсизлик Кенгаши Кашмир масаласини муҳокама қилишга киришди.

Ма'лумки, 17 декабрьдаги мажлисда Хавфсизлик Кенгашидаги инглиз-америка кўпчилиги Ҳиндистон ва Покистон вакилларининг фикрини эшитмай, Хавфсизлик Кенгашининг раиси Макнотонга Кашмир масаласини бартараф қилиш учун «қониқарли йўлни» қидириб топиш мақсадида Ҳиндистон ва Покистон вакиллари блан ғайри расмий музокаралар бошлашни топширган эди.

Макнотоннинг Ҳиндистон ва Покистон вакиллари блан зимдан олиб борган музокаралари барбод бўлди. Макнотон 29 декабрьдаги мажлисда Ҳиндистон ва Покистон бирор битимга келаолмаганликларини айтди.

Макнотон Ҳиндистон ва Покистон вакиллари олдига қўйилган таклифларни Хавфсизлик Кенгаши а'золарига ма'лум қилиб, фикримча, бу таклифлар Кашмир масаласини ҳал қилиш учун асос бўлиши мумкин деди.

Қўшма Штатлар, Англия, Франция ва Норвегия вакиллари Макнотон таклифларини қизғин қувватлаб чиқиб, бу таклифларни кўкка кўтариб мақтадилар. Хавфсизлик Кенгаши раисининг таклифлари Қўшма Штатлар ва Англия делегациялари ўртасида ўзаро келишиш натижасида тузилганлиги, ҳақиқатда бу делегациялар томонидан киргизилганлиги равшан бўлиб …ди. Норвегия вакили ҳам, Хавфсизлик …нинг раиси — Канада вакили …ндистон блан Покистон ўрта… …воситачилик қилиш… …лиф этди. … деди: Мен …идаги

жанжалда қатнашучи томонларнинг ўзлари ҳукм юргизишлари керак, чунки бу таклифлар ҳақида даставвал Хавфсизлик Кенгаши мажлисида икки томон вакилларининг фикрини эшитмасдан туриб бу таклифларни зўр бериб мақтаётган вакиллар ноқулай бир аҳволга тушиб қоладилар. Ба'зи бир кишилар бу таклифларни мажбуран қабул қилдирмоқчи бўлаётирлар деган таассурот туғилиши мумкин.

Малик Макнотоннинг ба'зи таклифларига э'тиборни жалб қилди. Бу таклифларда айтилишича, воситачини Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бош секретари тайинлайди, Кашмирда плебисцит ўтказучи ма'мур эса Бирлашган Миллатлар Ташкилоти комиссиясининг Ҳиндистон-Покистон масаласи юзасидан 1949 йил 5 январьда чиқарган резолюциясига мувофиқ тайинланиши ва ўз вазифасини бажаришга киришиши керак. СССР делегациясининг фикрича, деди Малик, бу тартиб Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставига, иш тартиби қоидаларига ва Хавфсизлик кенгашидаги практикага тўғри келмайди. Хавфсизлик Кенгаши ҳозирги вақтда Кашмир масаласини муҳокама қилмоқда. Хавфсизлик Кенгаши Уставга мувофиқ халқаро тинчлик ва хавфсизликни сақлаш учун жавобгар бўлган орган сифатида, воситачилик қилиш, арбитраж ёки жанжални бартараф қилиш юзасидан бошқа тадбирларни ўтказиш учун тегишли ёрдамчи органларни ўзи тайинлаши керак. Хавфсизлик Кенгаши бу вазифаларни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг бошқа органига, шу жумладан бош секретарьга ишониб топшириб қўймаслиги лозим.

Малик айтдики, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти комиссиясининг Ҳиндистон-Покистон масаласи юзасидан 1949 йил 5 январьда чиқарган қарори нотўғридир. Комиссия, бош секретарь плебисцит ўтказучи ма'мурни тайинласин деб қарор қилишн блан ўзига берилган ҳуқуқлардан четга чиқиб кетган. Бу — Хавфсизлик Кенгашининг ҳуқуқидир. Комиссиянинг ҳуқуқи Хавфсизлик Кенгашига ўз истакларини ёки мулоҳазаларини тақдим этиш блан чекланади. Комиссия Хавфсизлик Кенгаши ўрнини босаолмайди ва жанжалларни ҳал қилучи орган вазифасини зиммасига ололмайди.

Малик айтдики, Норвегия вакили тақдим этган таклиф Хавфсизлик Кенгашидаги иш тартиби қоидаларига ва Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставига хилофдир. Ма'лумки, деди Малик, ҳозиргача Ҳиндистон блан Покистон ўртасида Кашмир ва Жамму тўғрисида юз берган жанжал масаласини муҳокама қилган вақтда қуйидаги тартиб қўлланилиб келинган эди: Хавфсизлик Кенгаши икки томон вакилларининг фикрини эшитар эди, сўнгра Хавфсизлик Кенгаши раиси Хавфсизлик Кенгаши муҳокамасига амалий таклифлар киргизиш мақсадида масалани батафсил ўрганар эди. Хавфсизлик Кенгашининг ўтган мажлисида бу умумий тартиб бузилди. Кенгашдаги кўпчилик ҳатто икки томон вакилларининг фикрини ҳам эшитмасдан, раисга ҳар икки томон вакиллари блан музокаралар олиб боришни топширди.

Норвегиянинг бугунги таклифи, деди Малик, Хавфсизлик Кенгашининг ҳозирги раиси — Канада вакилига ҳатто раислик қилиш ваколати тугагандан кейин ҳам Кенгаш раиси вазифаларини бажариш имкониятини беради. 1950 йил 1 январьдан кейин Канаданинг Хавфсизлик Кенгаши составидан умуман чиқиб кетиши э'тиборга олинмайди. Демак, Норвегия вакили бема'ни бир таклифни тақдим этади, я'ни Хавфсизлик Кенгаши бирнеча кундан кейин Кенгаш составидан чиқиб кетадиган мамлакатнинг вакилига ўзига хос бўлмаган вазифалар блан шуғулланишни, ҳозиргача Хавфсизлик Кенгашининг раиси бажариб келган вазифаларни бажаришни топширсин деб таклиф этади. Бундай таклиф Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Уставида ҳам, иш тартиби қоидаларида ҳам кўзда тутилмаган, бундай воқиа ҳозиргача Хавфсизлик Кенгашининг иш тажрибасида ҳам ҳечқачон кўрилмаган эди.

СССР делегацияси, деди Малик, Норвегия таклифини ёқлай олмайди.

…сизлик Кенгашининг раиси Макно… …деди: Мен СССР вакилининг …рга олиб, воситачилик ва… …ча адо этамин. 1 ян… …масаласини муҳо… …дай тартибни…

Япон армияси собиқ ҳарбий хизматчиларининг иши юзасидан бўлган суд ҳақида Хитой газетасининг ёзганлари

ПЕКИН, (ТАСС). Синьхуа агентлиги хабар беради: Пекинда чиқадиган «Женьминжибао» газетаси иккинчи жаҳон уруши вақтида бактериология қуролини тайёрлаш ва қўлланишда айбланучи япон армияси собиқ ҳарбий хизматчиларининг иши юзасидан бўлган судга бағишланган мақола босиб чиқарди.

«Бу суд, — деб ёзади газета, — Узоқ Шарқни ҳимоя қилишга ва бугун дун'ёда мустаҳкам тинчликни та'минлашга қаратилган тадбирдир. Биз, японлар блан бўлган 8 йиллик оғир урушни бошидан кечирган хитой халқи, улуғ ва дўст қўшнимиз — Совет Иттифоқининг бу адолатли тадбирини ма'қуллаймиз. Биз фашист ҳарбий жиноятчиларга қаттиқ жаза берилиши керак деб талаб қиламиз».

Сўнгра газета бундай деб ёзади: судда аниқланишича, япон босқинчилар Хитойда бактериология уруши олиб бориш учун катта куч ташкил қилганлар. Кўпгина бегуноҳ хитой ва совет кишилари ҳалок бўлган. Япон жиноятчилари ажал микробларини тайёрлаш ва синаш вақтида денгиз қаламушлари ўрнига одамлардан фойдаланганлар. Японлар Жанубий ва Марказий Хитойда бу микробларни тарқатган вақтда Хитойда жуда кўп аҳоли ўлган. Япон босқинчилар Маньчжуриянинг Совет Иттифоқига чегарадош районларида бактериология қуролидан фойдаланиладиган базалар тузганлар. Ана шу базалардан тарқатилган микроблар Японияга қарши уруш тамом бўлгандан кейин Маньчжурияда вабо тарқалишига ва кўп кишиларнинг ҳалок бўлишига сабаб бўлган.

Совет Ҳарбий Трибуналининг ҳарбий жиноятчилар устидан бўлган суди совет халқининг Хитой халқига бўлган дўстлигини ифода қилади. Бу суд «бактериология қуролини қўлламоқчи ва Узоқ Шарқда ҳамда бутун дун'ёда тинчликни хавф остида қолдирмоқчи бўлган инглиз-америкали уруш оловини ёқучиларни огоҳлантириши керак».

ЯҚИН ВА УРТА ШАРҚДА ҚУРУҚЛИКДАГИ БРИТАНИЯ КУЧЛАРИ ҚУМОНДОНИНИНГ ПОКИСТОН ВА ҲИНДИСТОНГА САФАРИ

КАРАЧИ, 31 декабрь. (ТАСС). «Доон» газетаси хабар беради: Ҳиндистондаги инглиз қуролли кучларининг собиқ бош қўмондони, ҳозирги вақтда Яқин ва Урта Шарқда қуруқликдаги Британия кучларининг қўмондони фельдмаршал Клод Окинлек 29 декабрьда Карачига келди ва эртаси куни Ҳиндистонга учиб кетди.

Окинлек ўз сафарининг мақсади тўғрисида ҳарбий обзорчи томонидан берилган саволга жавоб қайтариб, «Покистон армиясининг активлиги блан қизиққанлигини, шунингдек эски ёри-дўстларини кўришни истаганлигини» айтди. Окинлек Ҳиндистонда бирнеча кун туриб яна Покистонга қайтиб келади.

Газетанинг ёзишича, Окинлек «Гриндлей энд компанилимитед» банкининг директоридир. Ҳиндистон ва Покистонда бу банкнинг филиаллари бор.

ТЕҲРОНДА ДЕМОКРАТЛАР ҚАМОҚҚА ОЛИНМОҚДА

ТЕҲРОН, 31 декабрь. (ТАСС). Газеталарда босилган хабарларга қараганда, ҳарбий ма'мурлар ва полиция ходимлари тинчликни ҳимоя қилиш, империализмга ва инглиз-америкали уруш оловини ёқучиларга қарши курашиш тўғрисида прокламациялар, кинотеатрларда варақалар тарқатган ва уйларнинг деворларига шиорлар ёпиштирган кишилар орасидан кўпларини қамоққа олганлар.

«Дод» газетасининг ёзишича бу кишилар «Биз Совет Иттифоқига қарши урушишни истамаймиз», «Халқ урушни истамайди, балки нон талаб қилади» ва бошқа шу каби шиорлар тарқатганлар.

Газеталарда бош ҳарбий прокурор генерал Жаводийнинг «ахбороти» э'лон қилинди. Жаводий ўз «ахбороти»да Халқ партияси манфаатини кўзлаб иш кўрган ёки пропаганда юргизган ҳарбир киши қамоққа олинади, ҳарбий судга берилади ва 3 йилдан 10 йилгача қамоқ жазосига ҳукм этилади, шу блан бирга ҳукм этилган кишилар Эрон кўрфази оролларидаги турмаларга юборилади дейилади.

Мас'ул муҳаррир: Ш. РАШИДОВ.

…кта турмушининг ҳарбир участ…